

FURÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 3820. szám

1957. június 9. vasárnap

4 oldal, 20 hani

A közszükségleti termékek frontján

A szövetkezetek tartományi közgyűlése előtt

E hónap második felében zajlik le a Kisipari Termelőszövetkezetek Temesvári-tartományi Szövetségének közgyűlése. Ebből az alkalomból a Chimica vegyészeti és festő szövetkezet munkaközössége árbeszámolókat tett, hogy méltó eredményekkel köszöntse a kisipari termelőszövetkezetek életében oly nagy jelentőségű eseményt.

A szövetkezet 1. számú osztálya versenyre hívta a 2. osztályt. Igéretet tettek, hogy június 20-ra teljesítik felülvizsgálatukat. Az önköltségi ár csökkentését segítik elő a Chimica-ban, ha megvalósítják azt az elhatározásukat, hogy 10 százalékkal csökkentik a villanyenergia fogyasztást és ugyancsak 10 százalékkal csökkentik a vízfogyasztást.

A vállalkozás ígéretet tettek, hogy a mosások, tisztítások, festések minőségének megjavításával 1 száza-

lékkal csökkentik a selejtet. Kiterjedt a figyelmük a munkakörülmények megjavítására is. Így a festődében és a vasaló osztályon igyekeznek megoldani a szellőztetést. A közgyűlésig terjedő időszakban megjavítják a szövetkezet filcének vasalógépét is.

A szövetkezet munkaközössége a múlt hónap folyamán is jó eredményeket ért el, bár a csúcsgazdálkodás már alábbhagyott. Májusi globális tervüket 108,27 százalékkal teljesítették meg. Ebben a hónapban a szövetkezet „hadat üzent” a gyapjúhulladék, szövetek nyári ellenszégének, a molypillének. A szövetkezet egyik technikusának ujtása révén olyan szagatlan anyaggal telítik a költőt, vagy szövött gyapjúhulladékot, ami megövi a molylel. Most már a lakosságon a sor, hogy ezt igénybe is vegyék.

A SOLIDARITATEA

asztalosipari szövetkezetben ez év első negyedében újabb mennyiségű E. 21-54 típusú hálósza-ba-butor készítéséhez fogtak hozzá. A hálóberendezés háromajtós szekrényből, két ágyból, tükrökből, két éjjeliszekrényből és egy tükröszekrényből áll. Az új hálósza-bát fényezett és gazdagon díszített díófallemmel burkolták. Az el-

36 eredménnyel...

A vajgyárban májusban kezdődött a tulajdonképpeni csucsidény. Az elért eredmények is ezt igazolják, ugyanis a termelési tervet 120,2 százalékkal teljesítették meg. Ugyanakkor minden válságkorszakban jelentős tervteljesítést értek el. Csúpán a fogyasztási tervet felül 1480 hektóliterrel több tejet adták el, ezenkívül

1,4 tonna vajot és 52,2 tonna sajtlejt gyártottak tervén fel. Májusban tovább folytatódott a szerződés kötés munkája a teire: 4100 hektóliterrel több tejet kötöttek szerződést, mint az előző hónapban. A lakosság kérésére a gyár munkaközössége megkísérelte a dietetikus tejtermékek készítését, mint a friss tehéntúrót és a joghurtot.

Értékes ujtások a TEBA gyárban

Nem telik el hét a TEBA gyárban anélkül, hogy valaki fel ne keresné ujtási javaslatait az ujtó irodát. Ez évben 40 ujtási javaslatot nyújtottak be a gyár dolgozói, melyből tízennegy már a termelés megkönnyítését szolgálja. A többi javaslatot az ujtó iroda technikusai most tanulmányozzák, hogy rövidesen azokat is gyakorlatba ültessék.

Nagyjelentőségű Nicolae Duceanu, Gheorghe Carabas és Szűcs Aladár ujtása, melyet a szövőgépek nyújtórájának (list) tisztítására vezettek be. Ezelőtt kézi kézzel tisztították a szálaktól visszamaradt pelyheket a rájákról. Az ujtással elektromos motor hajtotta korongkézzel végzik el a tisztítást. Hasonló értékűnek könyvelték el Ösz Albert ujtását, melyet a cernázó gépek orsói eszközt. Kétszeres védőgütyűt készített a szálorsókra, így nem szalad le fonás közben az orsó nyakáról a szál. Ezzel mintegy évi 108.000 lej értékű nyersanyagot takarítanak meg. Ösz Albert ujtási javaslataért 700 lej prémiumot kapott.

Léb László javaslata az eddig használt fűszerek helyett a hulladék-kartonból készített csévéket. Ez sokkal olcsóbb, mint a korábban használt, fából esztergált csévé. Ezzel az egyszerűsítéssel jelentősen csökkent a fonóda gyártási önköltsége. Az említett ujtásokon kívül számos egyszerűsítést vezettek be. Például a kazánházban a pakura porlasztásánál módosítást végeztek, hogy ezen-tul a láng ne érje közvetlenül a kazánfalakat. Ezzel meghosszabbították a kazánok élettartamát. Módosították a Vilor-típusú fonógépek fűtőszerszkezetét, így kevesebb gyapotpor hull a gépbe, kevesebb a szálzakadás, a gépbefulladás.

Készülnek a VIT-ek

A TEBA gyári fiatalok is készülnek

A Fesztivál tiszteletére a TEBA gyárban két, kizárólagosan fiatalokból álló szövetkezetet és egy IMSZ brigádot szerveztek, s ugyanakkor elkészítették a Fesztivál sarkot is. A gyár 15 IMSZ tagból alkotott agitációs művészbrigádja műsort mutatott be a gyár klubtermében és résztvett a művészegyesületek közötti versenyen is.

A TEBA gyári fiatalok igen értékes ajándékokat készítettek a taid-

közörség számára. A TEBA gyárban két, kizárólagosan fiatalokból álló szövetkezetet és egy IMSZ brigádot szerveztek, s ugyanakkor elkészítették a Fesztivál sarkot is. A gyár 15 IMSZ tagból alkotott agitációs művészbrigádja műsort mutatott be a gyár klubtermében és résztvett a művészegyesületek közötti versenyen is.

„Utban a fesztivál városa felé”

A moszkvai VI. Világjajisági Találkozó tiszteletére a városi ARLUS és IMSZ bizottság, a városi néptanács tanügyi és művelődési osztályának közreműködésével elhatározták, hogy „Vidám utasok” címmel versenyt szervez, amelyet június 16-án fél tíz órai kezdettel a Kulturpalota nagytermében rendeznek meg. A nagy népszerűségnek örvendő „Vi-

dám utasok” verseny kérdéseit ezúttal „Utban a fesztivál városa felé” témakör szerint csoportosították.

A szellemi torna során a helyi Ion Slavici középiskola IX-A osztályos tanulói az 5. számú középiskola IX-B osztályos diákjaival mérkőz össze tudásukat. A főleg tanárokból álló szervezőbizottság már megkezdte tevékenységét.

A nagylaki kendergyárban

Az ideiglenes állomásépület mögött, a töltés túlsó oldalán hosszú csatorna. Vízét a Marosból nyeri. Ez a kenderáztató. Ameddig a szem ellát, a csatornában tizmetes távolodásokra hatalmas kender-rakások. Itt áztatják a kendert, hogy azután nyári időszakban öt-hat nap telen pedig kilenc-tíz nap után kocsikra rakják és a csatorna jobb partjára magas kámlakba helyezik és szárítják.

A kender, ez a fontos mezőgazdasági termék itt bucsut vesz a földtől, ahol megszületik. Ipari munkások kezébe kerül és félkész gyártmánnyá dolgozzák fel a korszerű nagylaki kendergyárban, ahol a furfangos gépek könnyítik meg a munkát...

A hosszú, fehérfehér földszintes gyáregület mögött 15-20 méter magas vaskérmény okádja a füstöt. Jelzi,

hogy teljes üzemben van a gyár. Felkeressük a termelési felelős irodáját. Az üzemről a gépek egyhangú zaja szűrődik át. Jamburák László termelési felelőssel beszélgetünk, aki elmondja, hogy három év óta dolgozik az új kendergyár.

— Hogyan teljesítették termelési tervüket? — kérdezzük.

— Az első negyedében 130,4 százalékos megvalósítást értünk el — mondotta a termelési felelős, — áprilisban 133, májusban pedig 101 százalékosan...

A számok is igazolják, hogy jól dolgoznak a kendergyárban.

Megkérjük Jamburák Lászlót, kendergyárat a gyárban. Szívesen rendelkezésünkre áll és csakhamar be-nyitunk az első terembe, ahol tel-jesen új gépen a felszálló porban (ezt egyébként a szűrőberendezés csakhamar eltávolítja) munkásnők „etetik” a gépeket. A szárítóból be-szállított megszáritott kender törlik. A kender az etető nyílásokon át, hen-gereken keresztül alaposan megtörve jut a gép túlsó oldalára, ahol ugyan-csak munkásnők elkapják és kocsikba rakják. A kis kocsik hamar megtel-nek és máris viszik a másik, sokkal nagyobb terembe. Hosszu, csaknem 20 méteres gépen munkások állnak (képünk is ezt mutatja) a tillokkal a kender. Ez a legfontosabb munka-folyamat, mert a tillozással a kender megszabadul az összes idegen anya-goktól (szalma, stb.). Ezután már csak az osztályozás és a préselés kö-vetkezik. A bálákba préselt kender, mint félkészárú, tovább kerül az or-szág különböző kötélgárára...

Lapunk negyedik oldalán:

★ SZOVJET-FINN MEGBESZÉ-LESEK HELSINKIBEN

★ A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKASPART BUDAPESTI PART-AKTIVÁJÁNAK GYŐLESE

MEGHIVÓ

A néptanácsok szervezésére és működésére vonatkozó 1957. március 22-i 6. számú törvény 9. szakasza értelmében (amely megjelent a Hivatalos Közlöny 11-1957. számában), valamint a végrehajtó bizottság május 25-i határozata alapján

MEGHIVJUK

az aradi városi néptanács összes képviselőit, hogy vegyenek részt a néptanács V. rendes ülésén, amelyet 1957. június 15-én délután 4 órakor tartunk a városi néptanács (Köztársaság útja 75) dísztermében.

NAPIREND:

I. A társadalmi-egészségügyi helyzet elemzése Aradon.

Arad, 1957. május 30.

SIMANDAN IRIMIE, elnök,

MICLEA ILIE, titkár.

Vasárnap, június 2-án, a reggeli köd lassan eloszlott. Délután már melegen fűtött a nap. A falu parasztjai — miután befejezték az állatok etetését, kiálltak a kiskapuba. Az utcákon a szombat délutáni eső foly-án keletkezett sár szikadni kezdett. A szomszédok itt is, ott is át-átszóltak egymáshoz.

— Ugy látszik, jórafordul az idő, szomszéd. Holnap megkezdhetjük a kukorica kapálását.

— Eppen itt az ideje, hogy jórafor-duljon. Sok a munka, talán soha sem érjük utól számításunkat.

Ilyen gondolatok foglalkoztatták az elmúlt vasárnapon a nagylaki dolgo-zó parasztokat. Ez érthető is, mert a mezőn most valóban annyi a munka, hogy az emberek azt sem tudják, mi-hez kezdjenek. Ha esik az eső, a jó gazda seholsem leli a helyét. Egy-ideig a szoba ablakából nézi az árok-ban összegyűlt vizen keletkezett bu-borékokat, majd a folyosóra megy, de ott sem marad sokáig. Ha egy pillanatra megáll az eső, kimegy a tágas udvarra és kémleli az eget, s ha úgy látja, hogy szakadoznak a fel-hők, terhes gondolai is oszladozni kezdenek. Talán holnap, vagy hol-

Eső után...

napután ismét munkához láthatunk — vélekedik magában.

Szombaton a délutáni és az esti órákban ismét kiadós csapadék ázta-ta a mezőt. Vasárnap, hogy a nap sugarai szerteszórtak, nagy volt a nagylaki öröme. De még annál is jobban örültek hétfőn reggel. Az ut-cákban mindenfelé nagy volt a sür-gés-forgás. Kapákkal felszerelt lér-fiak, asszonyok, ifjak és leányok in-dultak a mezőre. A kollektív gazda-ság brigádjaiban is zajos volt az élet. A kollektivisták csaknem vala-mennyien egybegyűltek és mindegyik a beosztásának megfelelő munkahelyet kereste fel. Egyesek a kukorica; mások a takarmányrépa-földek felé vezető utakon tűntek el.

A kerteszi brigád tagjai is el-hagyták a közeg utolsó lakóházait. A szőlőn keresztül vezető uton sa-porán lépdelték előre. A husz hek-tárnyi kerteszi szőlőn az emberek csoportokra oszlottak és megkezdtek a kapálást, a gyomirtást. Özvegy Birr Maria és társai a sárgarépa gyomlálásához láttak. Többször meg-

kezdtek ők már a gyomlálást, de az eső mindig félbeszakította munkájukat. A több mint két hektári területből már csak egy kevés maradt gyomlálatlannal, mégis nagyon igye-kezni kell vele, mert egyes helyeken a gyomnövények már tuínóttak a sár-garépát. A 72 éves Birr Maria úgy dolgozik, hogy sok fiatalon túlesz. Tavaly is 125 munkanapot teljesített a kerteszi szőlőben. Ezért jócskán kapott gabonát, pénzt, meg egyebet. Ehhez aztán meg hozzájött 100 kiló buza, 275 kő kukorica és 100 lej, amit a 2 százalékos segélyalapból kapott. Az idén még ennél is többet kap, mert a taggyűlésen a 2 százalékos alapot 4 százalékra emelték. Gondolt 6 már arra is, hogy ritkábban jár el a munkába, hiszen eleget dolgozott, amíg megért a 72. születésnapját. Erre meg volna a lehetősége, fia és menyje dolgozik a gazdaságban. Azok is minden évben szépen keresnek, mert aztán a segély, az is jelentős. Aztán mégiscsak másképpen határo-zott Elég erősen őrzi magát, s még a sokkal fiatalabbakkal is felveszi a

(Folytatása a 3-ik oldalon)

A Szovjet Ipar ajándékai

ÚJ TETŐFEDŐ ANYAG

Isol néven új tetőfedő anyagot gyártanak a Szovjetunióban. Anya-ga gumí és bitumenkeverék. E két anyag külön-külön nagyon hasznave-heletlennek válik a napsugarak hatá-sára. Összekeverve azonban rendki-vül tartós anyagot adnak. Három for-mában gyártják: tekercsben, lapok-ban és masszaként. Evi kétfelhő négyzetméter Isol termelésére alkal-mas üzem építése folyik.

VAROS SZOLETEIK

A szálíngrádi vízierőmű építé-sének városát nemrég rajzolták fel a térképre. Ot évvel ezelőtt helyén a végtelen sztyeppe volt. Jelenleg 130 építőtelep van a városban. Negyven hatalmas tömbházat, 30 középületet és több iparvállalatot építenek.

A FESZTIVÁLRA KESZÜLNEK

A rigai Dinamó-gyar sport ver-senycsónakokat gyárt a VI. Világ-íjajisági Találkozóan résztvevő spor-tolók számára. A gyár az eddigi 20 különböző típusú csónakon kívül a fesztivál megnyitására még 150-et szállít.

40 HOEROMO EMELEKEDIK

A keleturali Tróitszk városban megkezdtek a Szovjetunió legnagyobb hoeróművének építését. Az öt éves terv folyamán több mint 40 hoeró-művet építenek a Szovjetunióban kü-lönösen a gazdag lignit- és tőzeglő-helyek közelében. Ezek a villanyerő-művek általában többszáz ezer kilowatt, egyesek pedig több mint egy-millió kilowatt teljesítmőképességűek lesznek.

MOTOROS ROLLER

Ez évben megkezdtek a Szovjet-unióban a motoros rollerék gyártását. A 150 kébcéntiméteres motor 5 és fél lóerős. Az ülése alatt elhelyezett benzintartály 450 kilométerre elege-nő üzemanyagot raktározhat. Terve-zői hidraulikus rugózással látták el a jelenleg 100 kilós motoros rollert, amelynek súlyát azonban tovább csökkentik.

USZO OZEM

A szovjet hajóépítők 44.000 tonnás bálnavadászajót építenek. A hajó hossza 218 méter, szélessége 20 méter. Két, összesen 15.000 lóerős Die-sel-motor, óránként 16 tengeri cso-mó sebességet biztosít a hajónak. A bálnavadász flotta ez újabb egysé-gre valóságos uszó üzem, amelyben többszáz munkás dolgozik majd. Egyelőri időnyben a hajón berende-zett üzem több mint 200 tonna bálnaszirt dolgozhat fel.

TURBINÁS MOZDONY

A Moszkva környéki mozdonygyár munkaközössége hozzáállott egy gáz-turbinás mozdony előállításához. A mozdony folyékony tütfuaggal mű-ködik majd.

Ezenkívül igen eredeti turbinás mozdony, a TSN 11-NB terveit készí-tették el. Ez a turbinás mozdony 3000 lóerőt fejt ki és több mint 100 kilométeres sebességet érhet el. Ve-zelése automatizált. A különböző or-szágokban használt turbinás mozdony-nyok kizárólag folyékony tütfuagya-got használnak. Az új szovjet mozd-ony viszont bármilyen szilárd tütfu-aggal működhetik jelentéktelen mennyiségű süritett földgáz hozzá-adással.

TEREPJÁRO KISAUTO

A moszkvai kisautókat gyártó üzem új gépkocsi előállítását kezdte meg. Külsőleg nem sokban különbö-zik az új típusú Moszkvicsról. Ez a kis kocsi azonban terepjáró. Bármí-lyen uton és az utakon kívül eső vi-deéken is használható. Mind a négy kereke meghajtott.

A BRÜSSZELI KIALLITAS

SZOVJET CSARNOKA

Az 1958-ban Brüsszelben megtar-tandó nemzetközi kiállításon több mint 50 ország vesz részt. A Szovjet-unió számára 25.000 négyzetméteres területet jelöltek ki. A szovjet csar-nok 150 méter hosszú, 75 méter szé-les és körülbelül 20 méter magas lesz. Teljes egészében üvegből készí-tik. A különböző kiállítási termeken kívül ebben a csarnokban 1000 férő-helyes mozi is berendeznek.

A pártkabinét közleménye

A pártkabinét közli, hogy a pro-pagandisták előkészítése a párt-kabineten a következő sorrendben történik:

Kedden, június 11-én délután 5 órakor az esti tantályamok propa-gandistái, szerdán, június 12-én délután 5 órakor a Marxizmus-Leninizmus alapjait tanulmányozó körök propa-gandistái, pénteken, június 14-én délután 5 órakor az RMP történetét, 6 órakor pedig az SzKP történetét tanulmá-nyozó körök propagandistái jelen-jenek meg a pártkabineten.

Nézzék meg az Állami Színházban V. I. Popa kifundó vigjátékát:

a „TACHE, JANKE ÉS CADIR“-t!

Előadás: vasárnap, június 9-én, este 8 órakor.

Már hónapok óta futkos munka után egyik kőszékből a másikba. Ma este is későn jött haza a szomszéd faluból, ahol úgy hallotta, az iskola építkezéshez kell ember, de nem adtak munkát. Ilyenkor tavasz elején van elég munkás a faluban is.

Próbálkozott a kőszékből, a fakitermelésnél, de hasztalan, oda hozzátért ember kell és befátja, hogy ő még nem dolgozott ilyen munkán.

Csak kühuná valahogy aratásig. Nincs egy falat kenyere sem. Az a hat hektár föld, amit az asszonytól örökölt, már két éve a rossz időjárás miatt jóformán semmit sem hozott. A gyerekek éhesek, tegnap is csak üres krumpillevest ettek. Nem tudja mitévő legyen.

Az asszony befűtött valamit főrmelékével, a három gyereket már lefektette. Csend volt a szobában, amit konyhának is használtak, csak a lámpa világított halványan, sőt árnyakat vetve a szoba falára, (mint a két ember szívében dúló érzések).

Az asszony ott állt a tűzhely mellett, úgy tett, mintha dolga volna. Nem mert az emberhez szólni, megkérdezni merre járt, talált-e valahol munkát, hozott-e pénzt. Fél a választól, hogy gorombán ráordít, s fölhátrálnak a gyerekek.

De nem bírta ki, hogy ne szóljon, s megkérdezte simogató hangon:

— Merőtől, apjuk?

Az ember, mintha most ébredt volna, felállt, levette a kalanyát, kabátját, rádobta az ágyra. Nem felelt. Ránézett sunyin az asszonyra, mint a szegény magát s elfordult a dacsán. Mit mondjon? Látja, hogy megkötött kézzel, fátadon, éhesen, áttávoz. Nincs egy fal meleg étel, ami lecillapítaná éhségét és fölmelegítené egy kicsit. Mindent töle várnak és ő nem hozott semmit. Vagy azt akarja az asszony, hogy megalkodjon, most menjen a közöbe? Hogy fogadják maguk közé, amikor nincs mit enniük. Az ősszel, mikor hívta az elnök, nem ment. Törni-zúzni tudna, úgy emészti a méreg és az önvád. Hej, ha most hívnák...

Hallgatott és leült az asztalhoz. Tenyerére támaszkodta a fejét s elgondolkozott. Rég nem evett együtt a családdal. Szerette volna jóllakni látni a három csillogó szemű masztos gyereket. De most őrös az asztal, nincs rajta étel, legjobban volna felvágni és elégetni, felgyújtani mindent s aztán világga menni. Hiába minden, ugye elpusztul családostól. Nincs már ereje küzdeni. Csak a földet tudna megtartani a gyerekek részére. De ha be megy a közöbe, mit hagy a gyerekeknek? Elég volt! Undorodik már önmagától, ettől az alázatos asszonytól, aki nem gondol a gyerekek jövőjére és mindenáron

Soós Elek:

MINK A FÖLD

A közöbe akar menni. Összeszorítja a fogát és belebámul a lámpa lángjába, mintha onnan várna a megmentő fényt.

Az asszony látja, hogy az ember emészti magát, odamegy, csendben a vállára teszi a kezét és megsimogatja. Megrázkódik bele, néz az asszony megértő szemébe, majd lehajítja a fejét. Az előbb azt gondolta, ha szól hozzá, összeshajlik, tén meg mi is üti. Most szégyeli magát emiatt és csendben maradt. Hagynia neki békét, ne simogassa, ne kínozza.

— Fáradt vagy, apjuk? — kérdi az asszony.

Tán csufolni akarja, mert nem dolgozott, nem hozott semmit, hogy nem tudja ellátni a családját, hogy maradt gondolkodású és elbukott a küzdelemben.

Morogva felelt.

— Nem vagyok fáradt. — Rövid szünet után mérgesen folytatta. — Miért fátadtam volna el, tán a tétlenségem?

Az asszony székelt húzott magaalá és leült melléje. Megfogta munkától kimerült kezét, melegséget, szeretetet akart adni az embernek, amit ő sem kapott máta ilyen nehéz helyzetbe kerültek. Az ember húzódozott. Arra gondolt, hogy az asszony megint elkáll a „közössel”. Valahol mélyen, belül érezte, hogy az asszonyt az igazsága van, a szebb és boldogabb jövőhöz vezető utat csak a „közöshen” tudja megtalálni. De küzdött. Nem akarta, hogy ez az érzés elhalatmasodjon rajta, hogy az öntudatához érien. A föld. A földet nem adia. Az az övé meg az asszonyé. Még, hogy más durja azt, amit a szülei szereztek. Nem! Mit szólnak majd a gyermekek? Elpocskolta az önkéséget. Ő ilyet nem tesz.

Fáradtan érezte magát. Afudni akart, elfelelti minden, a „közösi”, a földet, azt, hogy nem tud beilleszkedni az új életbe.

Az asszony nem engedte.

— Szegény férjem, mért elemészted magad. Ne kínlódjál olyan sokat!

Durván akart visszavágni az asszonyt, de ahogy felémelte a fejét, meglátta a három alvó gyermekét az ágyban. Igen, ezeknek enni kell. Ezeket föl kell nevelni, de nem úgy, hogy a föld rabjai legyenek. Más, új szellemben. Megint lehajította a fejét.

Az asszony most már átölelte és szeliden mondta:

— Majd lesz mindenünk, meglátod, ad az Isten...

Nem szólt semmit erre. Még, hogy ad az Isten. Hogy gondolja ezt az asszony? Alljon ki az utcára és kiáltja el magát, hogy halljátok

emberek, az Isten már két esztendeje elvette a természetet, de majd megsegít, de addig is adjatok ti valamit, hogy ne kelljen elpredálni a kis földemet.

Lemondón intett.

— Kik segít az Isten? Ha az ember nem segít magán?

De ő tehetetlen. Nem tud határozni. Menjen a „közöbe”? Küzdjön a földért? Most kívánta, hogy az asszony veszekedjen, kiabáljon rá. Ne ilyen alázatosan beszéljen. Akkor ő is kiönlhetné a mérgét.

De az asszony szeliden kérte:

— Beszéljünk meg nyugodtan a dolgokat, Péter.

Szerette ezt a nagy darab, önfélt embert, a gyerekek apját. Vigvázt rá. Igyekezett megértő felesége fenn, egyformán résztvenni a megélhetésért folytatott küzdelemben. De máta rájuk szakadt ez a nehéz két esztendő, úgy érzi, hogy az emberre, a gyerekekre, a családjára töle és a családjára. Semmit nem rajta. Vissza kell hozni a családot. Elnézte barna arcát, melyre a küzdelem élet idő előtt mély barázdákat szántott, rövidre nyírt szőke haját és csak most ébredt rá, hogy mennyire az övé.

— Ne kínozd magad, Péter.

— Hát öljek karbatett kezeim?

— Majd csak lesz valahogy. Mátunk ne aggódj.

— Mit mondtál? Durván rá akart szólni az asszonyra. De érezte, hogy nincs igaza és csak ennyit mondott:

— Hát ki törődjön veletek?

Az asszonynak fájt ez a hang, de szeliden folytatta:

— Majd én is megyek dolgozni, te is, én is. Mind a ketten. Hisz élettársad vagyok.

Meg akarta simogatni az asszonyt ezekért a szavakért. De elővett a kedde, hát csak ennyit mondott:

— Igazad van asszony. Élettársam vagy. Nagyot sohajtott s a tekintete bizakodóbb lett.

Az asszony látta a változást, úgy érezte, hogy győzött. Övé az ember, visszarántotta a sötétségből. Csak most nagyon kell vigyázni, hogy melyik úton halad, el ne tévedjen megint.

Fölugrott az ember mellől, vémező örömmel beszélt. Gyorsan el akart mondani mindent egy szuszra:

— Reggel, miután elmentél, bejött hozzánk Blaga Ana és hívott a közöbe dolgozni.

Hát elmentem... Kaptam előleget 5 kiló lisztet, egy kiló túrót. — Es hadart tovább. — Az elnök azt mondta... hogy holnap vigyelek téged is. Meg hogy a gyerekeket vitethetem a napközibe.

Megvonaglott az ember, arca

Mondani akart valamit, de csak fanyar mosolyra húzódott a szája.

Az asszony pedig szinte meghaltólodott a boldog örömtől. Játékosan meghajolt:

— Bizony dolgoztam és kerestem Péter. Olyan boldog büszkeséggel mondta ezt, mintha az égről a csillagokat hozta volna le az urának. Ő, az asszony tette ezt.

Az embert valami kimondhatatlan furesz érzés hatotta át. Megalázást, érzett paraszti büszkeséget, s hirtelen megnőtt az asszony, ahogy nézte nedves szemével.

— Dolgoztál?

— Dolgoztam bizony... — S odament a tűzhelyhez, hogy a vacsorát, amit az ő keresetéből készített, az asztalra tegye, s közben beszélt:

— Azt hitted tán, hogy én olyan fitthonkó feleség vagyok?

Hogy kerek a kapa a kezemből?

Kovács Péter utána fordult s méregvessző szemével az asszony formáit, izmos lábait, széles csipőjét, majd felsiklott tekintete barna fejére. Úgy érezte, hogy ez az asszony nagyon, de nagyon befészkelődött a szívébe. Akármennyire más a véleménye a földről, mégis csak az ő kedves párja. Elment dolgozni a közöbe, hogy nekik emiavalót keressen és be

le akar lépni, pedig abból a hat hektárból négyet ő hozott a házhoz.

Valamit morgott az ember a bájusza alatt.

— Edes feleségem... miért tetted ezt velem?

Feljött fordult az asszony, egy tábas volt a kezében és biztaton mondta:

— Ezért tettem.

S letette a tábast az ember elé, majd villát kotort elő az asztal-főkből.

— Tessék, egyél — kérte szívélyes büszkeséggel az embert. Összetalálkozott a pillantásuk. Úgy tűnt nekik, mintha világosabb lett volna a szobában, mintha a petróleumlámpa jobban égne.

Az ember belenézett a tábasba. Túrósosza, az ő kedvenc étele. S nagy örömmel hozzáfogott enni.

Az asszony könnytől csillogó szemmel nézte, hogy eszik az ember.

Az ember, ahogy tömte szájába az ételt, arra gondolt, hogy tavaly még nekik is volt tehénük. De hát el kellett adni, mert nem termelt takarmányt. Bizony azóta ritkán került tej az asztalra. Pedig, hogy szeretik a gyerekek. Lám, Horváth Bálint is hathatósan kigazdga volt.

Ő mondját a megalkulással bement a közöbe. Nekik van tehene.

Az ő gyerekek nem érezték a hiányt.

Hirtelen fölkapta a fejét. Ez az asszony azt hiszi, hogy ő egy hiábavaló ember. Hogy nem tud dolgozni a családjáért. Majd megmutatja ő, hogy kell dolgozni.

Mint, aki már határozott, kérdezte:

— Hát azt mondta az elnök, hogy én is menjek dolgozni?

— Azt hát.

Es azon az estén sokáig nem jött álom a szemükre. Érezték, hogy jó utat választottak.

KONSTANTYIN SZIMONOV

A TÁBORNOK

(Zalka Máté emlékének)

Oly hűvös az éj a hegyekben, kemény napi harcok után dermedt kezeit melegíti; sárgán csap az éjbe a láng.

Azóta a harc a házaja. Hamburgban is ott lelik őt, Csapeben is emlegetik még, Jaramban is ismerik őt.

Kévé duruzsolgat az üstben, a harcosok álma ma mély. Nagy zöld aragóni babérjék lombját suhogatja a szél.

Nem látta be rég a hazáját, de jött vele, bárhova ért: a lába alatt a magyar föld, a feje felett magyar ég.

S egyszerre úgy érz a harcos tábornok: — a drága magyar, hársak remegése kíséri e fák sűrű lombjaival.

A magyar vörös lobogó az, mely harcait ékesíti. Es bárhol is ál a csatába, őt harcra hazája viszi.

Nem látta be rég a hazáját, mióta a háború áll, mióta Szibéria messzi földjén bejagadta a Párt.

Moszkvát bejutotta a hír és nemrég meg is írta a lap: egy német akna szilánkjja megölte Huesca alatt.

Ismerte a harc tűzeit már, s kétszer sebesült, mikor a zsúfoló vonatok repítették a távoli honba haza.

De nem hiszek én, nem, e hirtnek. A harc heve élteti őt, még egyszer az ő Budapestjét, meglátni halála előtt.

Miért sietett Budapestre? Hogy küzdjön a győzelemért, s hogy sirva, konok fogadással szökhessen, — ahogy hazért.

Most még a sötét spanyol égen vijjognak a vészmadarak, — de szóra, levélre ne hajtis te, egyik se beszél igazat!

S úgy néz az egész utazásra már, mint ami meg sem esett, — jól tudja, hogy élne kell míg végleg haza nem mehetett.

Ő él. A Huesca-i várán a harcosok álma ma mély. Nagy, zöld aragóni babérjék lombját suhogatja a szél.

S egyszerre úgy érz a harcos tábornok: — a drága magyar, hársak remegése kíséri e fák sűrű lombjaival.

REPIN

O. A. Ljaszkovszkaja terjedelmes könyvet írt Repinről, az orosz festészet legnagyobb alakjáról. Ez az első korszerű monográfia, mely a nagy orosz mester egész életművét, művészetének minden problémáját ismerteti. A Repinről szóló könyv magyar fordításban most jelent meg könyvtári forgalomban.

Ljaszkovszkaja sokoldalúan mutatja be Repin munkásságát, fejlődésének szakaszait s művészetének értékelése körül kialakult vitákat. Repin emberi és művészi jellemzése, a művek eszméleti tartalmának és társadalmi szerepének megvilágítása mellett helyet kap az egyes képek elemzése és esztétikai méltatása is. A tanulmány megmutatja: Repin művészi nagysága abból ered, hogy hatalmas veleszületett tehetsége mellett művészete mélyen tudatos és hatalmas érzelmi tartalmu volt. Ezért tükrözték műve a társadalmi valóságot olyan élsthuen, színesen, elevenen.

A művész az egymást követő évtizedek során széles átfogó képet adott az orosz életéről. A hatvanas évektől a 80-as évek közepéig a forradalmi demokráta nézőpontjából tükrözte korát, mint olyan művész, aki hisz az utópista eszményekben. A későbbiek során, élete végéig, a parasztság demokratikus tömegének hangulatát fejezte ki. Az orosz

műthoz fordulva a zaporozsjei kőzások életét örökítette meg. A népi felfogások megfelelően úgy ábrázolta őket, mint rettenthetetlen harcosokat, az elnyomottak védelmezőit. Alakjukon keresztül mutatta meg, hogyan látja a nép egész széles, vidám fiait, akik a tetterszabad életben találják boldogságukat.

Az erőlelkű emberek ábrázolásánál az orosz történelemhez fordult, de meglátta őket saját kora valóságában is. Eleinte a hajóvontatók alakjában, azután a forradalmi mozgalom harcosaiban mutatja be a nép törhetetlen erkölcsi erejét. A gyónást visszautasító halálra ítélt forradalmárok kitűnően adta vissza a hős jellemvonásait.

Képein a legkülönbözőbb érzések tükröződése olyan élthű, hogy ezzel új hangot üt meg a festészetben. Legértékesebb vonása, hogy megértette azokat a népi típusokat és jellemeket, amelyeket műveiben életszerűen, teljes valóságúsággal ábrázolt.

A Repin életéről most megjelent tanulmány közel viszi az olvasót nemcsak a hatalmas művészgyűjteményének és műveinek, de kora orosz társadalmi valóságának és kiemelkedő személyiségei megismeréséhez is.

— a —

Húsz éve halott Zalka Máté

Húsz év előtt, 1937 június 11-én Huesca zord és kietlen táján a vér és könnyáztatta spanyol földön életét adta a népek szabadságáért a nagy író, a legendás híró szabadságharcos, Zalka Máté — Lukács tábornok.

Halálát meggyászolták a világ szabadságszerető népei. Egy időben tartották Zalka gyásznapjeleket Moszkvában és New Yorkban, Kínában és Franciaországban, Stockholmban és Buenos Airesban.

Zalka Mátét Valenciában temették el. „Hősi halált halt a spanyol és magyar nép szabadságáért” vésték sírkövére harcosárai, a nemzetközi önkéntesek és spanyol katonák. Valencia lakossága virággal borította az ágytápra fektetett koporsót. S bár Spanyolországban anarcho-demokraták áruháza folytán a hatalmat Franco és fállangista banditái bírólják, véres terrorizmusuk nem akadályozhatta meg, hogy június 11-én, minden évben, friss virág borítsa a fasiszták által lerombolt, de baráti kezek által újra emelt sírlepleket, melyek alatt Zalka Máté — Lukács tábornok alussza örök álmát.

Ma már szimbólum lett Zalka Máté — Lukács generális neve. A hősi helytállás, a proletár nemzetköziség törhetetlen erejének szimbóluma. A világ antifasisztái számára ez a név egyet jelent a fasizmus elleni harc legragyogóbb és legnevesebb hagyományával. Zalka Máté nevét dalba fonják a spanyol parasztok, a szovjet katonák, hősi tetteiről meséket mondanak a magyar tanyákban, mert haditetteivel, a nép ügye iránti hűségével, kitörhetetlennél írta be nevét a tömegek szívébe. Madarász Emil fájdalmasan szép versében így búcsúzott a hőstől: Búcsuzunk tőled szép magyar

huszár te, / Csekista Bajtárs bátor partizán, / Búcsuzunk tőled Perekop víze / Acél tábornok Madrid torlaszán.

Sztyepan Scsipačov „Fluk” című versében állít örökség emléket Zalka Mátának: Lángol a fátyla nap-

ként lobbanja eugarát / a szőghaj magyarok / kell vívnia tovább / Vivni a vében, szennyben, / poklok tüze is át / Hogy bus anyát ne lüssön / többé e nagy világ.

Zalka Máté a Szamos-parti Matolcs faluban. Szatmár megyében született, mint népes család legkisebb fia. Vidám, szép és pompás énekléssel rendelkező gyermek volt. Kijárt a falusi elemi iskolát, négy középiskolát, majd felsőkereskedelmi végzett. Az első világhábo-

ru vihára az olasz frontra sodorja, résztvevő a doberdói harcokban, majd 1916-ban súlyosan sebesülten orosz fogságba esik. Rövid életútjában így ír erről az időszakról: „A hadifogság jó iskola volt számomra, fiatal katonatisztból előbb pacifista lettem, aki már eltűnődött az emberiséget illető kérdésekben, azután pedig, — heves és körlehetetlen antimilitarista. A hadifogságban ismertem meg a szocialista eszmét, annyira megragadtam, olyan új érzésekkel töltötték meg egész lényemet, hogy én teljesen átadtam magam annak és egy igazságnak, amely — úgy véltem — mindig is ott éltem mélyem.”

1917 októberében Zalka Máté már tudatos katonája a proletárforradalomnak. Hadifogolytársaiból, magyar munkásokból és parasztokból egy egész ezredet szervezett, amely őt választotta meg parancsnokul. Zalka Máté végigharcolta a három-estendős polgárháborút. Ebben az időben több mint százezer magyar hadifogoly harcolt a vörös hadsereg zászlaja alatt. Megértették, hogy amikor Szibériában fegyvert ragadtak Kolcsak tengerenagy ellen, vagy az orosz fehérek segítségére siető amerikai és japán imperialista csapatok ellen, akkor végeredményben hazájuk, Magyarország jövőjéért küzdenek.

Zalka a polgárháború idején harcolt Szibériában, az Uralban, Közép-Ázsiában, Ukrajnában és a Krímben. Ez idő alatt kétszer sebesült meg. Haditettét bekaröltta a haditörténelembe. Illés Béla Zalka Mátéről szóló visszaemlékezéseiben megírja a szibériai aranyvonat megmentésének történetét. Ez 1918-ban történt. Szibéria majdnem teljes egészében a fehér ellenforradalmárok és barátaik, az amerikaiak és japánok kezén volt. Az amerikaiak így-

keztek megkaparintani a szovjet állam aranykészletének Szibériában levő részét. Lenin elrendelte, hogy az aranykészletet szállítsák Moszkvába. Az egyik hat vagongból álló aranyvonat parancsnoka Zalka Máté volt. Elindult az aranyvonattal, de nem juthatott el Moszkváig, mert fehér csapatok elvették az utját. Zalka a vonatot egy alagút alá vezette és felrobbantotta az alagutat. Sok ezer tonna föld rejtette a kincset tartalmazó vasuti kocsikat. Ezután ezer veszedelem között kalandos uton Moszkvába utazott Leninhez. Törékeny jelölté meg Leninnek azt a helyet, ahol az aranyvonat be van temelve. Nagyszerű haditettét közli katonái szempontból a legjelentősebb a Krímet megszállva tartó Vrangeli báró és annak angol támogatói ellen vezetett sikeres támadása. Az addig bevehetetlennek hitt Perekop-i erődöt úgy vette be három gyalogezredével Zalka Máté, hogy a tengernek pár órára sekélyvíz szelén átjárva vezette át csapatát. Megkerülték az erődöt és hátbatámadták az ellenforradalom utolsó várát. Zalka Máté ezzel a győzelemmel beírta nevét a perekopi hősök közé.

Amikor Törökországban a török nép országa függetlenségét védelmezte a gyarmatosító imperialista hatalmakkal szemben, Zalka Törökországban harcolt Kemál pasa hadseregében. Jelentős szerepet játszott a szimriai csatában is, amely eldöntötte a török függetlenségi harc sorsát. Kemál pasa a győzelem után saját kitüntetéssel tüzte a hős mellé. Amikor a szovjet-afgán határon át Churchill banditákat, kárte-

közül meleg barátságot fűzte Furmanovhoz, a Csapajev tetteit megőrző regény szerzőjéhez. Megismerkedett Zalka Alexandr Szerafimovicssal, a Vasáradat szerzőjével és Gyejman Bednnyel, a költővel.

Zalka Máté novelláiban hűsöl a Vörös Hadsereg külföldi, s elsősorban magyar katonái voltak. Katonák, akik Szibériában harcolva táboriut mellett szőtték tervüket arról, hogyan építenek új világot ott, hon, hogyan osztják majd fel a földet, s kergetik el a parasztot nyüző győztes a faluból.

Zalka Máté, a vörös zászlóhordó kétszeresen kitüntetett hős, író, forradalmár rövid, de hősi tettekben páratlanul gazdag életéről még nem írtak könyvet, de bizonyos, hogy megírják egykor. B. Lavrovszkij egykori fronttársa így emlékszik meg Zalka Mátéről: Ember volt a javából. Ember a legjobb értelemben. Jó és derűs lélek. Értett hozzá, hogy kellő pillanatban alkalmazott tréfiás szóval elűzte a felleget a legkomorabb homlokról is. Sohasem csüggedt, mindig talált gyöngédt, jó szavakat, ha nyugtalanságot észlelt.

Kévéssel halála előtt Zalka Máté feleségéhez írtézt leveleiben a spanyol frontról ezeket írja: „Nincs időm magamra gondolni, nem is akarok. En nem létezem, az így létezik és ez a jó. Ez a magyarázat nyugalmamnak és idegim kiegyensúlyozottságának.”

Zalka Máté Lukács tábornok törhetetlen, nemes, tiszta élete példaként szolgál az emberiség békéjéért, a népek szabadságáért fegyverrel és tollal küzdő harcosok számára.

R. A.

1862-1863. 1864-1865. 1866-1867. 1868-1869. 1870-1871. 1872-1873. 1874-1875. 1876-1877. 1878-1879. 1880-1881. 1882-1883. 1884-1885. 1886-1887. 1888-1889. 1890-1891. 1892-1893. 1894-1895. 1896-1897. 1898-1899. 1900-1901. 1902-1903. 1904-1905. 1906-1907. 1908-1909. 1910-1911. 1912-1913. 1914-1915. 1916-1917. 1918-1919. 1920-1921. 1922-1923. 1924-1925. 1926-1927. 1928-1929. 1930-1931. 1932-1933. 1934-1935. 1936-1937. 1938-1939. 1940-1941. 1942-1943. 1944-1945. 1946-1947. 1948-1949. 1950-1951. 1952-1953. 1954-1955. 1956-1957. 1958-1959. 1960-1961. 1962-1963. 1964-1965. 1966-1967. 1968-1969. 1970-1971. 1972-1973. 1974-1975. 1976-1977. 1978-1979. 1980-1981. 1982-1983. 1984-1985. 1986-1987. 1988-1989. 1990-1991. 1992-1993. 1994-1995. 1996-1997. 1998-1999. 2000-2001. 2002-2003. 2004-2005. 2006-2007. 2008-2009. 2010-2011. 2012-2013. 2014-2015. 2016-2017. 2018-2019. 2020-2021. 2022-2023. 2024-2025. 2026-2027. 2028-2029. 2030-2031. 2032-2033. 2034-2035. 2036-2037. 2038-2039. 2040-2041. 2042-2043. 2044-2045. 2046-2047. 2048-2049. 2050-2051. 2052-2053. 2054-2055. 2056-2057. 2058-2059. 2060-2061. 2062-2063. 2064-2065. 2066-2067. 2068-2069. 2070-2071. 2072-2073. 2074-2075. 2076-2077. 2078-2079. 2080-2081. 2082-2083. 2084-2085. 2086-2087. 2088-2089. 2090-2091. 2092-2093. 2094-2095. 2096-2097. 2098-2099. 2100-2101. 2102-2103. 2104-2105. 2106-2107. 2108-2109. 2110-2111. 2112-2113. 2114-2115. 2116-2117. 2118-2119. 2120-2121. 2122-2123. 2124-2125. 2126-2127. 2128-2129. 2130-2131. 2132-2133. 2134-2135. 2136-2137. 2138-2139. 2140-2141. 2142-2143. 2144-2145. 2146-2147. 2148-2149. 2150-2151. 2152-2153. 2154-2155. 2156-2157. 2158-2159. 2160-2161. 2162-2163. 2164-2165. 2166-2167. 2168-2169. 2170-2171. 2172-2173. 2174-2175. 2176-2177. 2178-2179. 2180-2181. 2182-2183. 2184-2185. 2186-2187. 2188-2189. 2190-2191. 2192-2193. 2194-2195. 2196-2197. 2198-2199. 2200-2201. 2202-2203. 2204-2205. 2206-2207. 2208-2209. 2210-2211. 2212-2213. 2214-2215. 2216-2217. 2218-2219. 2220-2221. 2222-2223. 2224-2225. 2226-2227. 2228-2229. 2230-2231. 2232-2233. 2234-2235. 2236-2237. 2238-2239. 2240-2241. 2242-2243. 2244-2245. 2246-2247. 2248-2249. 2250-2251. 2252-2253. 2254-2255. 2256-2257. 2258-2259. 2260-2261. 2262-2263. 2264-2265. 2266-2267. 2268-2269. 2270-2271. 2272-2273. 2274-2275. 2276-2277. 2278-2279. 2280-2281. 2282-2283. 2284-2285. 2286-2287. 2288-2289. 2290-2291. 2292-2293. 2294-2295. 2296-2297. 2298-2299. 2300-2301. 2302-2303. 2304-2305. 2306-2307. 2308-2309. 2310-2311. 2312-2313. 2314-2315. 2316-2317. 2318-2319. 2320-2321. 2322-2323. 2324-2325. 2326-2327. 2328-2329. 2330-2331. 2332-2333. 2334-2335. 2336-2337. 2338-2339. 2340-2341. 2342-2343. 2344-2345. 2346-2347. 2348-2349. 2350-2351. 2352-2353. 2354-2355. 2356-2357. 2358-2359. 2360-2361. 2362-2363. 2364-2365. 2366-2367. 2368-2369. 2370-2371. 2372-2373. 2374-2375. 2376-2377. 2378-2379. 2380-2381. 2382-2383. 2384-2385. 2386-2387. 2388-2389. 2390-2391. 2392-2393. 2394-2395. 2396-2397. 2398-2399. 2400-2401. 2402-2403. 2404-2405. 2406-2407. 2408-2409. 2410-2411. 2412-2413. 2414-2415. 2416-2417. 2418-2419. 2420-2421. 2422-2423. 2424-2425. 2426-2427. 2428-2429. 2430-2431. 2432-2433. 2434-2435. 2436-2437. 2438-2439. 2440-2441. 2442-2443. 2444-2445. 2446-2447. 2448-2449. 2450-2451. 2452-2453. 2454-2455. 2456-2457. 2458-2459. 2460-2461. 2462-2463. 2464-2465. 2466-2467. 2468-2469. 2470-2471. 2472-2473. 2474-2475. 2476-2477. 2478-2479. 2480-2481. 2482-2483. 2484-2485. 2486-2487. 2488-2489. 2490-2491. 2492-2493. 2494-2495. 2496-2497. 2498-2499. 2500-2501. 2502-2503. 2504-2505. 2506-2507. 2508-2509. 2510-2511. 2512-2513. 2514-2515. 2516-2517. 2518-2519. 2520-2521. 2522-2523. 2524-2525. 2526-2527. 2528-2529. 2530-2531. 2532-2533. 2534-2535. 2536-2537. 2538-2539. 2540-2541. 2542-2543. 2544-2545. 2546-2547. 2548-2549. 2550-2551. 2552-2553. 2554-2555. 2556-2557. 2558-2559. 2560-2561. 2562-2563. 2564-2565. 2566-2567. 2568-2569. 2570-2571. 2572-2573. 2574-2575. 2576-2577. 2578-2579. 2580-2581. 2582-2583. 2584-2585. 2586-2587. 2588-2589. 2590-2591. 2592-2593. 2594-2595. 2596-2597. 2598-2599. 2600-2601. 2602-2603. 2604-2605. 26

HÍRLEK — KÖZLEMÉNYEK

A	Vörös	Lobogó	szerkesztősége és kiadóhivatala:	Karl Liebknicht	utca	2—4	szám.	Telefon:	Szerkesztőség:	33-02,	33-05,	30-87,	35-69.	Kiadóhivatal:	16-92.	Nyomda	20-77,	Intreprimerea	Poligrafică	Arad.
---	-------	--------	----------------------------------	-----------------	------	-----	-------	----------	----------------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------	--------	---------------	-------------	-------